

УДК 711

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.34.55>

ОРНАМЕНТАЛІСТИКА ТА УКРАЇНСЬКІ ТРАДИЦІЇ В САДАХ

**Косик Оксана Іванівна¹, Гнатюк Лілія Романівна²,
Шталінберг Оксана Миколаївна³, Гоменюк Анастасія Петрівна⁴**

¹ кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології рослин,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна,
e-mail: o_kosyk@knu.ua, orcid: 0000-0003-0873-3180

² кандидат архітектури, доцент,
доцент кафедри комп'ютерних технологій дизайну і графіки,
Державний університет

"Київський авіаційний інститут", Київ, Україна,
e-mail: liliia.hnatiuk@npp.nau.edu.ua, orcid: 0000-0001-5853-9429

³ завідувачка лабораторії кафедри комп'ютерних технологій дизайну і графіки,
Державний університет

"Київський авіаційний інститут", Київ, Україна,
e-mail: shtalinberh.oksana@npp.nau.edu.ua, orcid: 0000-0003-0594-0205

⁴ здобувачка вищої освіти, кафедри біології рослин,
Київський національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, Україна,
e-mail: etariawe@gmail.com, orcid: 0009-0006-0601-9046

Анотація. У статті розглянуто використання української орнаменталістики в сучасному ландшафтному дизайні, зокрема створення садів із орнаментальними структурами, видимими з висоти. Підкреслено значення українських традиційних орнаментів як культурного коду, який зберігає історичну спадщину та відображає гармонію людини з природою. Дослідження базується на аналізі символіки українських орнаментів, їх геометричних принципів і застосуванні сучасних технологій, таких як 3D-моделювання та візуалізація за допомогою дронів. Особливу увагу приділено адаптації українських мотивів до сучасних потреб суспільства, зокрема в контексті урбаністичних і туристичних проєктів. Обґрунтовано соціальну та естетичну значимість таких рішень для популяризації культурної спадщини та підвищення інтересу до національних традицій у сучасному світі. Результати дослідження підкреслюють, що інтеграція орнаменталістики в ландшафтний дизайн сприяє збереженню культурної ідентичності, створює унікальні простори та відкриває нові можливості для поєднання традицій і сучасних технологій.

Метою статті є вивчення символіки українських орнаментів та розробка практичних рекомендацій щодо їх інтеграції в сучасний ландшафтний дизайн через створення орнаментальних садів. Завдання включають: аналіз геометричних принципів українських орнаментів, дослідження успішних прикладів використання орнаменталістики в українських садах, розробка методології проєктування садів, видимих із висоти.

Методологія дослідження базується на міждисциплінарному підході, що охоплює аналіз історичних джерел, етнографічних досліджень, принципів орнаменталістики, та сучасних технологій 3D-моделювання. Проведено порівняння українських орнаментів із принципами геометричної організації садів різних культур.

Результати дослідження демонструють, що використання традиційних українських орнаментів у проектуванні садів сприяє збереженню культурної ідентичності та адаптації національних мотивів до сучасних ландшафтних потреб. Сформульовано рекомендації для інтеграції орнаментальних структур у різні типи садів (приватні, громадські, туристичні).

Наукова новизна полягає у вперше запропонованій методології використання традиційних орнаментів у дизайні садів, які видно з висоти. Дослідження показує як орнаменталістика може слугувати інструментом для збереження культурної спадщини та інтеграції українських традицій у глобальний ландшафтний контекст.

Практична значущість полягає у створенні інструментарію для проектування орнаментальних садів на основі української символіки. Розроблені рекомендації можуть використовуватись дизайнерами ландшафтів, архітекторами, а також у туристичних проєктах для підвищення привабливості.

Ключові слова: орнаменталістика, ландшафтний дизайн, орнаменти, символіка садів, орнаментальні сади, 3D-моделювання, етнографія, традиційні мотиви, садівництво, культурна ідентичність.

ВСТУП

Українські народні орнаменти є унікальним виразом національної культури, яка поєднує природні, соціальні й духовні аспекти життя. Відображаючи зв'язок із природою вони формують своєрідний код національної ідентичності, що відображається у вишивках, писанках, архітектурі, а тепер і в сучасному ландшафтному дизайні. Ідея створення орнаментальних садів з'явилася як спосіб збереження й популяризації українських традицій у глобалізованому світі. Подібні рішення поєднують естетичну привабливість, культурну символіку та сучасні технології, такі як зйомка з дронів та 3D-моделювання. Актуальність теми зумовлена прагненням відродити українські традиції через інтеграцію орнаменталістики в сучасні архітектурно-ландшафтні об'єкти. Такі сади не лише підвищують інтерес до української культури, але й сприяють розвитку туристичної галузі, формуючи унікальні простори для відвідувачів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дослідження української орнаменталістики сягають корінням в етнографію та мистецтвознавство. Роботи О. Кравченко [6] та Л. Марченко [8] наголошують на геометричній структурі традиційних орнаментів і їхній символічності. Орнаменти вважаються «кодовою мовою», яка передає культурні смисли: ромби символізують плодючість, хвилі – воду, а кола – нескінченність життя. З точки зору ландшафтного дизайну, принципи орнаментального проектування розглядають В. Білоус [1] та Є. Сорокіна [11]. Вони стверджують, що використання традиційних мотивів створює унікальні простори, які легко адаптуються до сучасних потреб. Зарубіжні дослідники демонструють

успішний досвід інтеграції національних орнаментів у дизайн громадських зон, але український контекст поки що досліджено недостатньо.

МЕТА

Дослідження спрямоване на вивчення принципів орнаменталістики та їх застосування в українських традиціях садівництва. Метою є аналіз символіки українських орнаментів та їх інтеграція в сучасний ландшафтний дизайн для збереження культурної спадщини.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Українські орнаменти мають глибоке символічне значення. Наприклад, ромби асоціюються з родючістю та землею, що робить їх ідеальними для дизайну партерів та газонів вздовж проспектів, бульварів, паркових алей, адміністративних будівель. Геометричні орнаменти з хвилями та колами можуть стати візуальною метафорою гармонії людини й природи. Такі елементи органічно вписуються в ландшафт і водночас несуть культурний підтекст (рис. 1).

Основні рослини традиційного українського саду та їх символічне значення розглядав Андрій Каранда [7]. Зокрема такі рослини як чорнобривці, мак, калина, соняшник, барвінок, мальва, петунії, ружа здавна росли біля садиб, на городі та в саду.

Чорнобривці – символ любові, вірності, затишку й родинного тепла. Чорнобривці невибагливі до ґрунтів і добре переносять кліматичні умови України. Їх яскраві кольори (жовті, оранжеві, червоні) створюють чудовий контраст в орнаментах (рис. 2).

Мак – символ пам'яті та родючості. У народній традиції мак асоціюється з захистом від

Рис. 1. Орнаментальні геометричні квітники:
А – ромбовидний; Б – хвилястий; В – круглий

Рис. 2. Використання чорнобривців в контрастних орнаментах

злив сил. Яскраві червоні квіти створюють акценти у квіткових композиціях, їх використовують для геометричних орнаментів (рис. 3 А).

Барвінок – символ вічного життя, вірності, пам'яті. Ця багаторічна рослина використовується як ґрунтопокривна для створення зеленого фону. Вона стійка до затінення та морозів (рис. 3 Б).

Ружа (шипшина) – є символом здоров'я, любові та відновлення. Декоративні квіти та плоди надають природності й краси композиціям (рис. 3 В).

Калина – символ краси, чистоти, дівочої невинності та родини. Калина є традиційним символом України, вона має декоративні плоди й квіти, які гармонійно вписуються в сади, особливо на узліссях і поблизу водойм (рис. 4).

Соняшник – символ сонця, життя та родючості. Високі яскраво-жовті квіти додають вертикального акценту в орнаментальних композиціях. Соняшник є одним із символів сільського життя в Україні (рис. 5 А, Б).

Мальва – символ духовної краси та зв'язку поколінь. Мальва традиційно прикрашає садиби в селах. Високі стебла з квітами різних кольорів ідеально підходять для оформлення бордюрів і вертикальних елементів (рис. 5 В, Б).

Необхідно зазначити, що клімат України є різко континентальний зі значними

перепадами температур, сухе літо й морози взимку, що впливає на вибір рослин для озеленення садів. Для орнаментальних композицій зазвичай обирають невибагливі, посухо- та морозостійкі види, які зберігають декоративність протягом усього сезону. У степових регіонах популярні посухостійкі рослини (соняшник, чорнобривці), а в лісостепу й Поліссі більше уваги приділяється декоративним багаторічникам (барвінок, мальва, калина).

Варто навести деякі приклади орнаментальних садів України:

Парк «Софіївка» в Умані [9] (рис 3. А) – хоч і не створений із використанням українських орнаментів, демонструє символічну композицію, яка може слугувати прикладом гармонії культурного та природного.

Дендропарк «Олександрія», Біла Церква [3] (рис 3. Б) – у цьому парку збереглися деякі регулярні квіткові композиції, які викладені у формі симетричних орнаментів.

Етнографічний парк «Шевченківський гай» у Львові – збережені традиційні садиби Карпат з використанням мотивів гуцульських орнаментів у дизайні доріжок і квітників (рис 3. В).

Квіткові килими в Кривому Розі – у парках Кривого Рогу часто створюють великі квіткові візерунки у формі гербів,

А Б В

Рис. 3. Квіткові рослини в традиційному українському саді:
А – мак; Б – барвінок; В – шипшина.

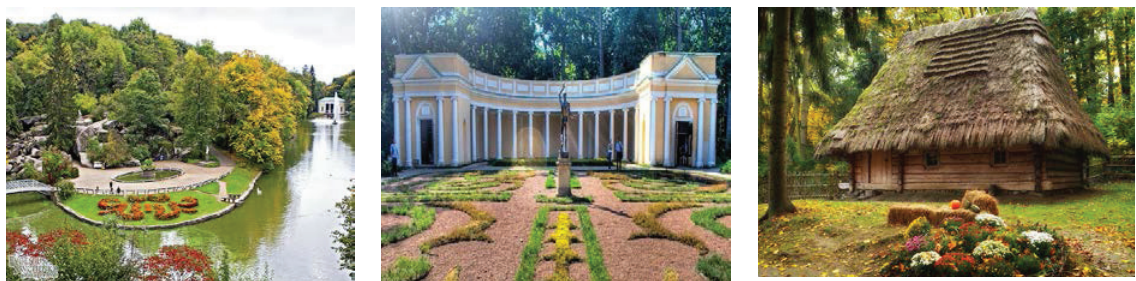
А Б В

Рис. 4. Кущ калини: А – весною; Б – восени; В – взимку

А Б В

Рис. 5. Квіткові трав'янисті рослини в оздоблені присадибної ділянки:
А – соняшник; Б – традиційна українська садиба; В – мальви

А Б В

Рис. 6. Орнаментальні композиції

А – парк «Софіївка» в Умані [9]; Б – дендропарк «Олександрія» [3], Біла Церква; В – етнографічний парк «Шевченківський гай» у Львові

патріотичних символів або місцевих орнаментів.

Сучасні технології 3D-моделювання відіграють важливу роль у створенні точних концепцій орнаментальних садів, які видно з висоти. А зйомка з дронів допомагає оцінити композицію та внести корективи в дизайн. Завдяки цьому орнаменти стають не лише естетично привабливими, але й функціональними.

Ще однією перевагою орнаментальних садів є те, що вони сприяють збереженню національної культури та приваблюють туристів. Наприклад, сад, створений у формі «вишиванки», став візитівкою регіону в Тернопільській області. Вони також підвищують екологічну свідомість, формуючи нові способи взаємодії з природою.

В Україні потенціал створення орнаментальних садів великий, адже багатство орнаментів і символів дозволяє адаптувати їх до сучасних ландшафтних потреб. Наприклад, у степових регіонах можна створювати композиції з витривалих рослин, які відображають традиційні орнаменти. Такі сади сприяють збереженню культурної спадщини, туристичному розвитку й екологічному балансуванні територій.

З орнаменталістикою пов'язаний такий феномен як сади, орнаменти яких видно з висоти пташиного польоту. Можна навести декілька найвідоміших прикладів таких садів, як і за кордоном, так і в Україні:

Гігантська мозаїка у Флоріаде, Нідерланди – щорічна виставка садівництва *Floriade Expo* [18], яка відбувається раз на 10 років у Нідерландах, є однією з наймасштабніших у світі. Головною особливістю є гігантські квіткові мозаїки, які формуються на

величезних площах і демонструють різноманітні малюнки. Ці композиції видно з висоти, що робить їх унікальним видовищем для відвідувачів, які спостерігають з оглядових платформ чи повітряних підйомників.

Мозаїки часто зображують природні явища, історичні сюжети або національні символи Нідерландів, такі як тюльпани, вітряки чи канали. Наприклад, квітковий мотив у вигляді сонця символізує життєву енергію, а хвилясті лінії нагадують про важливість водних ресурсів для країни. Гігантська мозаїка у Флоріаде демонструє не лише художню майстерність, але й інноваційний підхід до садівництва. Вона підкреслює баланс між природою, культурою та людською творчістю, стаючи символом зусиль із збереження екології та популяризації зелених технологій (рис. 7).

Ботанічний сад Дубая (ОАЕ) [17] – Ботанічний сад у Дубаї, також відомий як *Dubai Miracle Garden*, є найбільшим у світі квітковим парком. На його території створені грандіозні композиції у вигляді метеликів, сердець, тварин і навіть великих архітектурних форм, таких як квіткові копії літаків. Усі композиції мають ретельне розташування, що дозволяє насолоджуватися їх красою як із землі, так і з висоти пташиного польоту (рис. 8).

«Зелений килим» у парку Кекенгоф, Нідерланди [19] – парк Кекенгоф, відомий як «Сад Європи», щорічно вражає відвідувачів мільйонами тюльпанів, висаджених у вигляді національних орнаментів Нідерландів, картин (рис. 9 А) чи портретів відомих людей. Композиції охоплюють великі площі й утворюють квіткові «килими», які видно з висоти (рис. 9 Б).

«Квітковий годинник» у Києві [5] – це приклад сучасного міського квітового орнаменту,

Рис. 7. Гігантська мозаїка *Floriade Expo 2022* у Флоріаде, Нідерланди [18]

розташований у центрі Києва на схилі біля Майдану Незалежності. Годинник має великий діаметр і викладений із різнокольорових квітів, які формують орнаментальне тло навколо механізму. Щороку дизайн квіткового годинника змінюється, відображаючи нові теми, часто пов'язані з українською культурою (рис. 10 А), пам'ятними датами чи історичними подіями (рис. 10 Б).

Фестиваль квіткових композицій на Співочому полі, Київ [14] – щорічний фестиваль

на Співочому полі в Києві є масштабною виставкою квіткових композицій, яка привертає увагу як мешканців міста, так і туристів. Кожного року захід має свою тематичну спрямованість, часто пов'язану з народним мистецтвом чи важливими національними символами. Головною особливістю фестивалю є створення квіткових інсталяцій у вигляді традиційних українських орнаментів. Наприклад, тут можна побачити квіткові панно з мотивами вишиванки, елементи «дерева життя» чи геометричні візерунки (рис. 11).

А

Б

Рис. 8. Розкриття квіткових композицій з пташиного лету (А) і верхніх терас (Б) у ботанічному саду Дубая (ОАЕ) [17]

А

Б

Рис. 9. Розкриття квіткових композицій у парку Кекенгоф, Нідерланди [19]

А

Б

Рис. 10. «Квітковий годинник» у Києві [5]: А – орнамент, що відображає українські символи; Б – орнамент присвячений історичній події

А

Б

Рис. 11. Розкриття квіткових композицій на Співочому полі, Київ:
А – квіткові панно з мотивами вишиванки; Б – елементи «дерева життя»

ВИСНОВКИ

Дослідження довело, що адаптація українських орнаментів у ландшафтному дизайні є перспективним напрямом для збереження та популяризації культурної спадщини. Використання сучасних технологій дозволяє створювати сади, що є не лише естетично привабливими, але й сприяють зміцненню національної ідентичності.

Перспективи подальших досліджень включають розвиток технологій проектування таких садів, їх вплив на екосистеми та інтеграцію у міський простір.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Білоус В. «Ландшафтний дизайн: теорія і практика». Київ: Науковий світ, 2001. 109 с.
- [2] Вектори розвитку етностилю в сучасному дизайні громадських інтер'єрів України. URL: https://lnam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/24/6.pdf (дата звернення: 21.11.2024)
- [3] Дендропарк «Олександрія» в Білій Церкві: історія та цікаві факти. URL: <https://www.ukraine-is.com/uk/dendropark-oleksandriya-v-bilij-cerkvi-istoriyata-cikavi-fakti/> (дата звернення: 18.11.2024)
- [4] Іваненко Т. «Орнамент і архітектура: від минулого до майбутнього». Львів: Літопис, 2010. 192 с. (Розділ про українські традиції орнаментів у ландшафтному дизайні: с. 98–124).
- [5] Київський квітковий годинник. URL: <https://kyivpastfuture.com.ua/kvitkovyj-godynyuk-u-kyuevi/> (дата звернення: 21.11.2024)
- [6] Кравченко О. «Українські орнаменти в сучасному мистецтві». Харків: Ранок, 2018. 240 с. (Опис застосування орнаментів у садівництві: с. 150–178).
- [7] Ландшафтний дизайн. Квітник в українському етностилі. URL: https://youtu.be/sT7sQ7JqJxk?si=wErpCO_48oVD-Dxet (дата звернення: 18.11.2024)
- [8] Марченко Л. «Геометрія традицій: аналіз української орнаментики». Дніпро: Арт-Прес, 2021.

180 с. (Розділи, присвячені геометричним мотивам у садівництві: с. 115–140).

[9] Парк Софіївка. URL: <https://myukraine.org.ua/park-sofiyvka/> (дата звернення: 18.11.2024)

[10] Рослини, які вважаються символами України. URL: <https://flowers.ua.ua/articles/rasteniya-simvoly-ukrainy?srsid=AfmBOoriYGG0urd7CRS0SbcGwNnIqWwojI8zyGsgN1UW7azUnK5S3dGz> (дата звернення: 21.11.2024)

[11] Сорокіна Є. «Традиційні мотиви в сучасному садівництві». Київ: Науковий світ, 2005. 156 с. (Про орнаменталістику та українські традиції в садах: с. 45–67).

[12] У Києві запрацював квітковий годинник на алеї Героїв Небесної сотні. URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/123378> (дата звернення: 18.11.2024)

[13] Український сад на найбільшій щорічній виставці квітів у світі. URL: <https://kl.informator.ua/2022/07/06/ukrayinskyj-sad-na-najbilshij-shhorichnij-vystavcz-i-kvitiv-u-sviti/> (дата звернення: 21.11.2024)

[14] Український сад — це магічний сад, сад який здатний наповнювати душу. URL: <https://chekaliuk.com.ua/pro-ukra%D1%97niskij-sad/> (дата звернення: 18.11.2024)

[15] Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова «Ландшафтна графіка». URL: https://eprints.kname.edu.ua/61689/1/2021_%D0%9F%D0%95%D0%A7_100%D0%9C.pdf (дата звернення: 18.11.2024)

[16] Що ми знаємо про український сад: екскурс в історію. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2023/02/20/252930/> (дата звернення: 18.11.2024)

[17] Dubai Miracle Garden. URL: <https://www.visitdubai.com/uk/places-to-visit/miracle-garden>

[18] Expo 2022 Floriade Almere, Netherlands. URL: <https://aiph.org/upcomingexpos/floriade-expo-2022-2/> (дата звернення: 21.11.2024)

[19] Keukenhof. URL: <https://www.iamsterdam.com/en/whats-on/calendar/attractions-and-sights/attractions/keukenhof> (дата звернення: 21.11.2024)

[20] Wilk Sabrina: *Drawing for Landscape Architects 2: Perspective Views in History*. Берлін: DOM Publishers, 2014. 240 с. (Про історичний розвиток орнаменталістики у ландшафтному дизайні: с. 67-89).

REFERENCES

[1] Bilous, V. (2001). *Landshaftnyi dyzain: teoriia i praktyka* [Landscape Design: Theory and Practice]. Kyiv: Naukovyi Svit. [In Ukrainian]

[2] Vektory rozvytku etnostyliu v suchasnomu dyzaini hromadskykh inter'ieriv Ukrainy [Vectors of Ethnic Style Development in Modern Design of Public Interiors in Ukraine]. Retrieved from https://nam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/24/6.pdf (accessed November 21, 2024) [In Ukrainian].

[3] Dendropark "Oleksandriia" v Bilii Tserkvi: istoriia ta tsikavi fakty [Oleksandriia Dendropark in Bila Tserkva: History and Interesting Facts]. Retrieved from <https://www.ukraine-is.com/uk/dendropark-oleksandriya-v-bilij-cerkvi-istoriya-ta-cikavi-fakti/> (accessed November 18, 2024) [In Ukrainian].

[4] Ivanenko, T. (2010). *Ornament i arhitektura: vid mynuloho do maibutnoho* [Ornament and Architecture: From Past to Future]. Lviv: Litopys. (Chapter on Ukrainian traditions of ornaments in landscape design: pp. 98–124) [In Ukrainian].

[5] Kyivskiy kvitkovyi hodynnyk [Kyiv Floral Clock]. Retrieved from <https://kyivpastfuture.com.ua/kvitkovyj-godynnyk-u-kyievi/> (accessed November 21, 2024) [In Ukrainian].

[6] Kravchenko, O. (2018). *Ukrainski ornamenti v suchasnomu mystetstvi* [Ukrainian Ornaments in Modern Art]. Kharkiv: Ranok. (Description of ornament use in horticulture: pp. 150–178) [In Ukrainian].

[7] Landshaftnyi dyzain. Kvityk v ukrainskomu etnostyli [Landscape Design. Flower Bed in Ukrainian Ethnic Style]. Retrieved from https://youtu.be/sT7sQ7JqJxk?si=wEpcO_48oVD-Dxet (accessed November 18, 2024) [In Ukrainian].

[8] Marchenko, L. (2021). *Heometriia tradytsii: analiz ukrainskoi ornamenti* [Geometry of Traditions: Analysis of Ukrainian Ornamentation]. Dnipro: Art-Press. (Chapters on geometric motifs in horticulture: pp. 115–140) [In Ukrainian].

[9] Park "Sofiyivka" [Sofiyivka Park]. Retrieved from <https://myukraine.org.ua/park-sofiyivka/> (accessed November 18, 2024) [In Ukrainian].

[10] Roslyny, yaki vvazhaiutsia symvolamy Ukrainy [Plants Considered Symbols of Ukraine]. Retrieved from <https://flowers.ua/ua/articles/rasteniya-simvol-y-ukrainy>

?srsltid=AfmBOoriYGG0urd7CRS0SbcGwNnlQwWojI8zyGsgN1UW7azUnK5S3dGz (accessed November 21, 2024) [In Ukrainian].

[11] Sorokina, Ye. (2005). *Tradytsiini motyvy v suchasnomu sadivnytstvi* [Traditional Motifs in Modern Gardening]. Kyiv: Naukovyi Svit. (On ornamentation and Ukrainian traditions in gardens: pp. 45–67) [In Ukrainian].

[12] U Kyievi zapratsiuval kvitkovyi hodynnyk na alei Heroiv Nebesnoi Sotni [Floral Clock Opened in the Alley of the Heroes of Heavenly Hundred in Kyiv]. Retrieved from <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/123378> (accessed November 18, 2024) [In Ukrainian].

[13] Ukrainskyi sad na naibilshii shchorichnii vystavtsi kvitiv u sviti [Ukrainian Garden at the Largest Annual Flower Exhibition in the World]. Retrieved from <https://kl.informator.ua/2022/07/06/ukrayinskyj-sad-na-najbilshij-shhorichnij-vystavczii-kvitiv-u-sviti/> (accessed November 21, 2024) [In Ukrainian].

[14] Ukrainskyi sad — tse mahichniy sad, sad yakyi zdaten napovniuvaly dushu [Ukrainian Garden: A Magical Garden That Can Fill the Soul]. Retrieved from <https://chekaliuk.com.ua/pro-ukra%D1%97nskij-sad/> (accessed November 18, 2024) [In Ukrainian].

[15] Kharkivskiy Natsionalnyi Universytet Miskoho Hospodarstva imeni O. M. Beketova. (2021). *Landshaftna hrafiika* [Landscape Graphics]. Retrieved from https://eprints.kname.edu.ua/61689/1/2021_%D0%9F%D0%95%D0%A7_100%D0%9C.pdf (accessed November 18, 2024) [In Ukrainian].

[16] Shcho my znaemo pro ukrainskyi sad: ekskurs v istoriiu [What We Know About the Ukrainian Garden: A Historical Excursion]. Retrieved from <https://life.pravda.com.ua/columns/2023/02/20/252930/> (accessed November 18, 2024) [In Ukrainian].

[17] Dubai Miracle Garden. Retrieved from <https://www.visitdubai.com/uk/places-to-visit/miracle-garden> [In English].

[18] Expo-2022 Floriade Almere, Netherlands. Retrieved from <https://aiph.org/upcomingexpos/floriade-expo-2022-2/> (accessed November 21, 2024) [In English].

[19] Keukenhof. Retrieved from <https://www.iamsterdam.com/en/whats-on/calendar/attractions-and-sights/attractions/keukenhof> (accessed November 21, 2024) [In English].

[20] Wilk, S. (2014). *Drawing for Landscape Architects 2: Perspective Views in History*. Berlin: DOM Publishers. (On the historical development of ornamentation in landscape design: pp. 67–89) [In English].

ABSTRACT

Kosyk O., Gnatiuk L., Shtalinberh O., Homenyik A. Ornamental arts and Ukrainian traditions in gardens.

The article examines the use of Ukrainian ornamentalism in modern landscape design, in particular the creation of gardens with ornamental structures visible from a height. The importance of Ukrainian traditional ornaments as a cultural code that preserves historical heritage and reflects the harmony of man with nature is emphasized.

The study is based on the analysis of the symbolism of Ukrainian ornaments, their geometric principles and the application of modern technologies, such as 3D modeling and visualization using drones. Particular attention is paid to the adaptation of Ukrainian motifs to the modern needs of society, in particular in the context of urban and tourist projects. The social and aesthetic significance of such solutions for the popularization of cultural heritage and increasing interest in national traditions in the modern world is substantiated.

The results of the study emphasize that the integration of ornamentation into landscape design contributes to the preservation of cultural identity, creates unique spaces and opens up new opportunities for combining traditions and modern technologies.

The purpose of the article is to study the symbolism of Ukrainian ornaments and develop practical recommendations for their integration into modern landscape design through the creation of ornamental gardens. The tasks include: analysis of the geometric principles of Ukrainian ornaments, research of successful examples of the use of ornamentation in Ukrainian gardens.

Methodology for designing gardens visible from a height.

The research methodology is based on an interdisciplinary approach that includes the analysis of historical sources, ethnographic research, principles of ornamentation, and modern 3D modeling technologies. A comparison of Ukrainian ornaments with the principles of geometric organization of gardens of different cultures was carried out. The results of the study demonstrate that the use of traditional Ukrainian ornaments in garden design contributes to the preservation of cultural identity and the adaptation of national motifs to modern landscape needs. Recommendations are formulated for the integration of ornamental structures into different types of gardens (private, public, tourist).

The scientific novelty lies in the first proposed methodology for using traditional ornaments in the design of gardens visible from a height. The study shows how ornamentation can serve as a tool for preserving cultural heritage and integrating Ukrainian traditions into the global landscape context.

The practical significance lies in creating a toolkit for designing ornamental gardens based on Ukrainian symbolism. The developed recommendations can be used by landscape designers, architects, and also in tourist projects to increase attractiveness.

Keywords: Ornamentation, Ukrainian traditions, cultural heritage, ornaments, garden symbolism, ornamental gardens, 3D modeling, ethnography, traditional motifs, gardening, cultural identity, ornaments from above

AUTHOR'S NOTES:

Kosyk Oksana, Candidate of Biological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Plant Biology, of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, e-mail: o_kosyk@knu.ua, orcid: 0000-0003-0873-3180

Gnatiuk Liliia, Candidate of Architecture, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Computer Design and Graphics Technologies, State University «Kyiv Aviation Institute», Kyiv, Ukraine, e-mail: liliia.hnatiuk@npp.nau.edu.ua, orcid: 0000-0001-5853-9429

Shtalinberh Oksana, Head of the Laboratory at the Department of Computer Technologies of Design and Graphics, State University «Kyiv Aviation Institute», Kyiv, Ukraine, e-mail: shtalinberh.oksana@npp.nau.edu.ua, orcid: 0000-0003-0594-0205

Homenyik Anastasia, higher education student at the Department of Plant Biology, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine, e-mail: etariawe@gmail.com, orcid: 0009-0006-0601-9046